

גנזי מלכים

גנזים ציצים ופרחים על פרשיות השבוע
משולחנם ומשנתם של רבותינו חכמי תימן זיע"א

פרשת מקץ - ויג' | גליון י"ג
גליון מיוחד לרגל ימי החנוכה הבעל"ט

מוסדות אור תורת שלום (ע"ר)
 בראשות הרב יהורם יפת שליט"א

חדש במאורות

בית ההוראה העולמי לקהילות קודש תימן
 בראשות מרנן ורבנן שליט"א

היערכות נרחבת להילולת הרש"ש

בימים אלו נשלמים היערכות וההכנות במרכז הרוחני ישיבת 'מאורות הרש"ש' בראשות הרב יהורם יפת שליט"א, ליומא דהילולא רבה של מרנא ורבנא הרש"ש (רבי שלום שרעבי) הקדוש זיע"א, גדול המקובלים בדורות האחרונים ובעל 'שער הכוונות' ושאר ספרים. כמדי שנה בשנה, אף השנה נערכים לקראת יום ההילולא - 'י' בשבט, בו נוהרים ועולים המונים רבים, גדולי ישראל, תלמידי חכמים לצד עמך בית ישראל, מכל רחבי הארץ והתפוזרות, לציונו הקדוש השוכן כבוד בהר הזיתים בירושלים. ממארגני ההילולא נמסר כי אלפים רבים צפויים בע"ה להשתתף במעמד ההילולא בציונו הקדוש, על אף המזג האוויר הסוער שיטנו בדרך כלל באותם ימים.

מלבד זאת, שוקדים מארגני ההילולא על הפקת ההילולא המסורתית לזכרו של הצדיק רבינו זצוק"ל, וכן על השקת הגליון המיוחד לרגל יומא דהילולא. פרטים יבואו. עקב העי' לויות הרבות בהכנת ההילולא, המסתכמים בסך של עשרות אלפי שקלים, המעוניינים להיות שותפים בהנצחת מורשתו של הצדיק, יש ליצור קשר עם הנהלת המוסדות בטל' - 1800-30-27-77. במקום זה ניתן להעביר שמות לתפילה ישועה והצלחה בכל ימות השנה, ובפרט ביום ההילולא המסוגל לישועות גדולות.

שאלות ותשובות

משולחנם של רבני בית ההוראה שליט"א

בדין בחורים הנסמכים על הדלקת אביהם,
 וכיצד יעשה באופן שמאחר לביתו לאחר השקיעה
 מאת הגאון רבי רון אל אהרן שליט"א

אב"ד לממונות בנתיבות

שאלות: א. בחורים הנפטרים בהדלקת אביהם או רבם בביתם או בישיבה, האם רשאים לאכול או ללמוד שהגיע זמן ההדלקה או שלא מאחר שעדיין לא קיימו מצוותן.
 ב. אדם שרואה שיאחר ולא יספיק להגיע לביתו עד חצי שעה לאחר זמן ההדלקה, האם ראוי לו לשלוח שליח שידליק ההדלקה במקומו, או למנות את אשתו שתדליק בעבורו, או שימתין עד שישוב לביתו ואז ידליק. ומה הדין כאשר רואה שבני ביתו או אשתו לא בבית, האם ימתין להם עד שישבו והם שמחמת זה יתאחר למעלה מחצי שעה לאחר השקיעה.
תשובות: א. מכיוון שמדליקים עליהם בביתם והם אינם מחויבים במצווה - יכולים ללמוד ולאכול משהגיע הזמן, והוי דומיא למי שיש לו שומר וכדו', שיכול לאכול וללמוד.
 ב. אם יחזור לביתו כשעתיים מוזמן ההדלקה (והוא בערך עד השעה שבע בערב), ימתין וידליק הוא בעצמו. ואם מאחר יותר מכך עדיף שאשתו תדליק בעבורו. ונכ"ל להמתין (המשך בעמוד 2)

תובנות בפרשה

במשנת הגאון רבינו ישי שרעבי זצ"ל

מאמר ימי החנוכה

הנמוכים ומגיעה למעלה לראש. ועל כך ניתנה להאיר כל המקומות הנמוכים אפילו למטה מעשרה, דקיימא לן לא ירדה שכינה למטה מעשרה, אף על פי כן נר חנוכה מאיר שם, בפרט על ידי שמחה ואמונה.

ואכן, נהגו חסידים הרבות בתורה בחג החנוכה, ברצונם לנצל את שמונת הימים הללו ואת סגולותיהם המיוחדות. כל נשמה זוכה לקלוט קין אור מאור התורה, וכל נפש יהודי בכוחה לעלות קמעה מהחושך בו היא שרויה בימים רגילים.

האר"י ז"ל מביא בספר הכוונות, בשבת עליות העולמות מלמטה למעלה, ובחנוכה האור העליון יורד למטה. וכשאור העליון יורד למטה, אז הנשמות הנמוכות מאד שהן למטה מטה, נדבקות אל האור ומצא מין את מינו ונעור, ולכן נר חנוכה מצוותו למטה מעשרה.

אומר האדמו"ר מאזורוב זצ"ל, 'ואחר כך באו בניך לדברי ביתך ופינו את היכלך וטיהרו את מקדשך והדליקו נרות בחצרות קדשך'. וצריך ביאור, הלא זהו היפוך הסדר, שהלא קודם יש את החצר ואחר כך ממנה נכנסים לבית. כן תמוה הלשון 'בחצרות קדשך', והלא המנורה הדליקו בהיכל. אבל הכוונה שבנר חנוכה האור העליון יורד למטה ואשר על כן הדליקו והאירו גם בחצרות קדשך, גם לאותם שעומדים בחוץ. וזהו הביאור, 'נר חנוכה מצוותו להניחו על פתח ביתו מבחוץ', היינו, להאיר גם לנשמות כאלו שהם עומדים מבחוץ, עד כאן דבריו.

הבה ננצל את שעת הרצון הזו, ונכין עצמנו לקבל האור ונספוג את הקדושה, ויהיו לנו הימים האלה ימי שגב ועליה. ובהדלקת נרות אלו יבהיק לנו אורו של משיח.

(מנחת ישי)

בחנוכה מסוגלת כל נפש יהודית, להתעלות בימים ההם בזמן הזה. מובא בספרים, כי כל גילויי האורות והניסים של הימים ההם, מתגלים גם בזמן הזה מידי שנה בשנה. ולפיכך, לשנה אחרת כשראו חכמי הדור ברוח הקודש, אשר האור הוא שוב יתגלה בגביה מרומים, ויש הארה גם למטה מן האור הגנוז, הנה הבינו שנקבע הדבר לדורות, ולכן קבעום ועשאוים ימים טובים בהלל ובהודאה.

ומזה נוכל להבין את מאמרו של החידושי הר"ם, על מה שמובא בגמרא שבת (כ"א ע"א), 'אמר ר' זירא אמר רב: פתילות ושמינים שאמרו חכמים אין מדליקין בהם בשבת מפני שהאור מסכסכת בהן, מדליקין בהן בחנוכה בין בחול בין בשבת'. פתילות ושמינים, הכוונה לנפש יהודי, כי 'נפש' ראשי תיבות 'נר - פתילה - שמן'. ואומר החידושי הר"ם בשם רבותיו, שגם הנפשות שאין להן עלייה בשבת, מחמת שהאור מסכסכת בהן, ולא יוכלו להכיל ההארה בתוך עומק לבם, יכולים לעלות בחנוכה.

כוונת הדברים היא כדלעיל, שהחיבה שהארה השי"ת אז, מתגלה מידי שנה בשנה בזמן הזה לכל יהודי באשר הוא שם. כל מי שחפץ להתעלות בעבודת ה' ולחוש הארה מאור של מעלה, ואפילו בעל נפש נמוכה, מסוגל להגיע לכך בקלות, יותר מאשר בשאר ימות השנה, שהרי בחנוכה מדליקין בהם בין בחול בין בשבת.

דבר דומה אמר הרה"ג רבי אהרון מקרלין זצ"ל, על מאמר הגמרא (שם) 'נר חנוכה מצווה להניחה בתוך עשרה טפחים'. כל מצווה יש לה את סגולה שלה, יש סגולת הזמנים ויש סגולת המצווה עצמה, כי המצווה של נר חנוכה היא סגולה שמתחילה למטה מעשרה, במקומות

(המשך מעמוד 1)

לבני הבית, אם לא נמצאים בשעת ההדלקה ויבואו תוך הזמן הנ"ל. [יצוין כי הזמן הנ"ל של שתיים הוא ע"פ דברי פוסקי זמננו, שהוא עדיין בבחינת עד שתכלה רגל מן השוק לכולי עלמא].

בדין הנוסעים בשבת חנוכה כיצד ינהגו בהדלקת נר חנוכה, ובדין קטנים בהדלקת נרות חנוכה
מאת הגאון רבי ארז רמתי שליט"א
רב ומו"ץ בעיר ראש העין

שאלות: א. מה ההנהגה הראויה באלו הנוסעים לשבות מחוץ לביתם בעיר אחרת, לגבי הדל' קת נר חנוכה, האם עליהם להשתתף בפרוטה עם בעל הבית שמתארחים אצלו, והאם צריכים גם להדליק בביתם שלהם ע"י שליח. וכיצד יעשו במוצאי שבת ששבים לביתם, ופעמים רבות יוצא שחוזרים לביתם מאוחר לאחר שכלה רגל מן השוק - האם ישתתפו בפרוטה עם בעה"ב במקום שמתארחים אף במוצ"ש או שידליקו לבדם בביתם עם ברכה.

ב. לאחר שהדליק בעל הבית את הנר הראשון החיוב של אותו היום, האם ראוי להביא לילדים להדליק את נרות החנוכה כדי לחנכם במצוות, או שיש בזה משום מצוה בו יותר מבשלוחו. **תשובות:** השלום והברכה ממעונים. בדבר השאלה כיצד ראוי לנהוג בהדלקת נר חנוכה למי תארחים אצל אחרים - בערב שבת ובמוצאי שבת.

זאת אשיב: כי אם על הראוי אנו מדברים, ודאי שהראוי הוא ש"אל יצא איש ממקומו ביום השביעי" ומצוה חיבה היא. אלא שההכרח לא יגונה, אם מפאת כבוד ההורים או שמחה משפחתית שהוא בגדר המחוייב לילך מביתו, שאז יש מקום לשאול כיצד לנהוג.

ובכן, כיון שחיוב ההדלקה הוא נר איש וביתו - היינו החיוב על ביתו באותו יום, ממילא אם עקר הוא מביתו אין עליו חיוב להדליק שם, אלא אדרבה דוקא במקום שהולך לשהות שם בשבת. וישתתף בפריטי או שבעה"ב יקנה לו חלק בשמן ויצא כדן אכסנאי (זכורני שבשנה הראשונה לנישואי כשבאתי לבית מו"ח הגאון הרב בסיס זצוק"ל ורציתי ליתן לו מטבע לה' שתתף בשמן גער בי ולא הסכים לקבל, ואמר אתה מבני הבית, אוכל שותה וישן כאן ואינך צריך ליתן פרוטה). אמנם במוצאי שבת, מצד אחד כיון שאינו יכול להגיע אל ביתו אלא אחר שיעבור זמן ההדלקה, א"כ לכאורה נחשב הדבר שהוא שייך בחיובו למקום בו שבת. ומצד שני כיון שמגוריו ביום הבא הם לא כאן - במקום שהתארח בשבת, אלא בביתו הרי חיובו על ביתו. וכן עיקר. וכן נהג מו"ח הגאון זצוק"ל הרבה פעמים שהוכרח להיות חוץ לביתו בשבת חנוכה, שהדליק בברכה כשהגיע לביתו, או שעשה שליח שידליק עבורו (כפי שהעיד בפנינו אחד מתלמידיו שמינהו שליח באחת השנים). ומ"מ נראה שכיון שעיקר החיוב הוא בחצי שעה שאחר צאת הכוכבים, ראוי שיעשה שליח שידליק בביתו מיד בסמוך לצאת השבת, שאם ימתין עד שחזור לביתו שהוא מופלג מתחילת הזמן נכנס במחלוקת הפוסקים אם יכול לברך. ואמנם המנהג הרווח הוא כהשו"ע שמדליקין ומברכין כל הלילה, מ"מ כיון שדעת רבינו הרמב"ם דהוא בגדר ברכה לבטלה, ולדעת השו"ע הוא בדיעבד, בודאי שעדיף שימנה שליח שידליק עבורו הנרות בתחילת הזמן.

ובדבר השאלה השנית: נראה כי לדעת רבינו הרמב"ם קטן אינו בכלל חיוב הדלקת הנר. והטעם, שכיון שכל עניין ההדלקה הוא "פרסומי ניסא" ופרסום תלוי בדעת, קטן לאו בר דעת הוא, ולפיכך אינו שייך המצוה זו עד שיגדל, וממילא גם אין בו דין חינוך למצוה זו. וגם השו"ע (סימן תרע"ה סעיף ג) פסק שאינו מוציא אחרים ידי חובתם. לפיכך גם הנרות ההידור אין ליתן לקטן להדליקם, בדודאי חלק מהמצוה הם. וכן המנהג שהאב מדליק כל הנרות. וא"כ זה עניין למצוה בו יותר מבשלוחו, דזה מיירי כששלוחו בר חיוב מותו משא"כ הכא. ועיי' בחזו"ע (חנוכה עמ' נא) שאין לקטן להדליק הנרות בבית הכנסת וכל שכן הכא. בברכת התורה ארז בר"י רמתי.

הילולת הצדיקים

"יעלוזו חסידים בכבוד, ירננו על משכבותם" צדיקים אפילו בקבר מרננים הם בדברי תורה.
(עפ"י ברכות ס"ד ע"א).

"שומר ה' את כל אוהביו" - את לרבות שבזכות הצדיקים שאצלו, הקב"ה שומר גם אחרים שאינם ראויים.
(עפ"י עץ חיים חלק א' דף ט' ע"ב).

רבי צאלח ב"ר יחיא זצ"ל, מח"ס פרי צדיק (זקנו של מהרי"ץ) - כ"ד כסלו ה'תק"ו.

רבי אברהם רפאל ב"ר חזקיהו יצחק שרעבי זצ"ל, ראש ישיבת בית אל, מח"ס דברי שלום ועוד, נכד הרש"ש זיע"א כ"ה כסלו ה'תקפ"ז.

רבי משה ב"ר יחיא יצחק הלוי זצ"ל, מרבני צנעא כ"ו כסלו ה'תש"ס.

רבי יחיא בדיחי זצ"ל (השני), אב"ד ורב שכונת ליפתא (י-ם) הרצליה - כ"ו כסלו ה'תשמ"א.

רבי דוד ב"ר דוד לוי זצ"ל, ראש כולל חומת ציון בני ברק כ"ח כסלו ה'תשע"א.

רבי יעקב מצרפי זצ"ל, מרבני אכמה, נפת בעדאן כ"ח כסלו ה'תרנ"ח.

רבי דוד ב"ר שלום מחפוד זצ"ל - כ"ט כסלו ה'תשל"א.

רבי עזרי ב"ר שלמה שרעבי זצ"ל, רב ביה"כ "בית יהודה" כ"ט כסלו ה'תשנ"ח.

רבי חיים ב"ר שלום יעקובי זצ"ל, רב הקהילה התימנית בבורו פארק - כ"ט כסלו ה'תשע"ד.

רבי יוסף (ב"ר משולם) משולם (מרועאש) זצ"ל, רב ראשי ברחובות - א' טבת ה'תש"ל.

(עפ"י 'שערי שלמה' מאת הרה"ג רבי אלמוג שלמה אכלופי שליט"א)

לשאלות בהלכה בכל שעות היממה בדיני והלכות חנוכה חייגו כעת: *8416 שלוחה 1

ניתן לשלוח שאלות לרבנים בכתובת מייל: sm088302222@gmail.com

גם אתם יכולים להיות שותפים ביכוי הרבים!

ותהיו שותפים בהפצת עלון השבת של יהדות תימן בתרומה של כ-100 ש"ח - הינך שותף בהפצת העלון בארץ ובתפוצות

-גליון השבת מוקדש-

לעילוי נשמת

מורי חמי הגאון רבי ציון ב"ר חיים זצ"ל וחמותי מרת מזל סעדה ב"ר דוד ע"ה לבית משפחת חוכיימה

לעילוי נשמת

רבי שלמה ב"ר חיים חסאן ז"ל, מרת חנה ב"ר מנחם ע"ה

לרפואה שלימה

הרב יהודה ב"ר יחיא שליט"א, מרת ידידה ב"ר שמעון תחי

מאורות הרש"ש

מרנא ורבנא הגאון הקדוש רבינו שלום שרעבי זיע"א
 [המכונה הרש"ש הקדוש]

~ לרגל יומא דהילולא רבה - י' שבט ~

פרק א' - בצעירותו

חכמת הנסתר. שעות רבות וארוכות, היה הילד שלום עובד את קונו בדרכו המיוחדת, בצניעות ובהעלמה, ואין איש יודע מה גודל האור המאיר וזורה מתוכו, ורק לאחר שנים יגלו חכמי הקבלה, כי נשמת הילד שלום היא ניצוץ נשמת האר"י הקדוש, שבא לעולם בדמות הרש"ש.

בלילות, לאור הנר היה לומד את הסוד והנסתר שבעומק התורה, ללכת בנתיבותיה ולחדור אל הפרדס, והוא עדיין נער צעיר. לאחר מות אביו רבי יצחק זצ"ל, נאלץ לצאת להביא טרף אל ביתו, ויט שכמו לסבול, ולבקש מאל אכלו, להשביע נפשות רעבות של אחיו ואימו, בגשם ובשר, ביום אכלהו חורב וקרח בלילה. צער רב נצטערה אמו, על כי בנה בכורה, הילד המעולה, נאלץ לצאת את ביתה, להביא טרף ולהחיות נפש, ורק בשבת ישוב אל ביתו.

רבינו הרש"ש הקדוש - רבי (שר) שלום שרעבי, נולד בשרעב שבתימן בשנת ת"פ, נפטר ב-י' שבט בשנת תקל"ז. חי כ-חמישים ושבע שנים.

ציונו: בהר הזיתים מעל ציונו של אור החיים הקדוש, מצד שמאל. בנו רבי יצחק זצ"ל, חותנו הגאון רבי גדליה חיון זצ"ל. מגדולי חכמי תימן, אשר מידי הדורות תורתו התקבלה בכל תפוצות ישראל כהלכה למשה מסיני. רבינו היה גדול המקובלים בדורות האחרונים, ומפרש הקבלה על פי שיטת האר"י הקדוש.

הנער שלום, היה ילד מיוחד שלא הסתפק בלימוד אצל המארי, ונפשו האצילה ביקשה לחדור אל נבכי הסוד של התורה הקדושה, עוד בהיותו רך בשנים. הילד שלום היה צמוד לבית המדרש, והיה לומד ימים כלילות לאור הנר, שינס מותניו והחל בכוחות עצמו ובדב"קונו הרבה, שוחה בים התלמוד ובלימוד חכמת הקבלה, תורת הח-ן,

(מכון המאורות להוצאת כתבי רבותינו חכמי תימן)

פרויקט מיוחד - סיקור בלעדי

הדלקת נרות חנוכה בבתיהם של גדולי ומאורי יהדות תימן

צילום: מכון המאורות

מסיבת חנוכה בבית מרן הגר"ש קורח זצ"ל

הגאון הגדול רבי עזרא מחפוד זצ"ל

מרן הגאון רבי ישי שרעבי זצ"ל

מרן הגאון רבי עזריה בסיס זצ"ל

מרן הגאון רבי שלמה קורח זצ"ל

הגאון הגדול רבי אהרן מחפוד שליט"א

הגאון הגדול רבי אברהם שמן שליט"א

הגאון הגדול רבי יפת טיירי שליט"א

הגאון הגדול רבי פנחס קורח שליט"א

הגאון הגדול רבי שלמה מחפוד שליט"א

